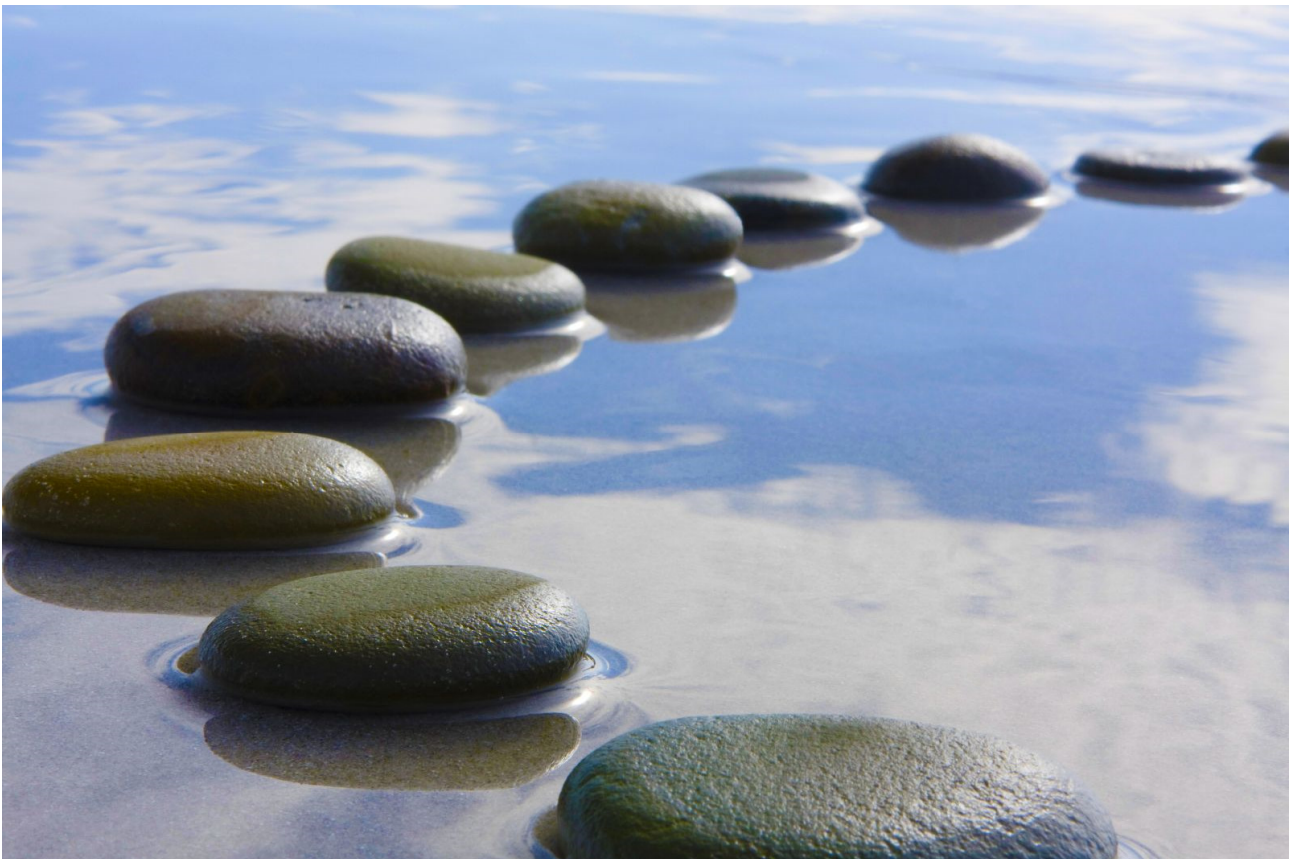

Overgange i patientens/borgerens forløb i uddannelsen til social- og sundhedsassistent

Et idékatalog til forløb på tværs i det sammenhængende
sundhedsvæsen - inspiration til tilrettelæggelse af 3. praktik

Oktober 2017

Fra tanke til handling...

Egne noter:

Fra tanke til handling...

Indledning

Region Midtjylland har en vision om at skabe et sundhedsvæsen på patientens præmisser, hvor ansvaret for sundhed deles mellem hospitaler, praksissektor, kommuner og patienten selv. Sammenhæng og samarbejde er nøgleord.

Disse nøgleord genfindes i uddannelsesordningen for social- og sundhedsassistent, hvor det overordnede formål er, at eleverne opnår viden og færdigheder inden for det overordnede kompetenceområde:

Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Social- og sundhedsassistentuddannelsens tredje praktik, *Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen*, består af en 40 uger lang praktikperiode, som afvikles med i alt 28 uger i kommunalt regi, og 12 uger i regionalt sygehus regi, hvoraf:

2 uger tilrettelægges som et tematiseret læringsforløb, med fokus på overgange i patientens/borgerens forløb.

Det to uger lange læringsforløb om overgange var omdrejningspunktet for en workshop, afholdt den 4. september 2017 i Silkeborg med deltagelse af repræsentanter fra både region og kommuner.

Formål

Formålet med dette idékatalog er at inspirere til, hvordan det to ugers tematiserede læringsforløb kan tilrettelægges, både hvad angår lokalitet, aktører og læringsmuligheder, men i særdeles i forhold til at sikre læring på tværs af professioner og sektorer. Idéerne skal medvirke til at synliggøre, hvordan læring i overgange kan tilrettelægges, således at social- og sundhedsassistenteleverne kan medvirke til at sikre overgange, hvor patienten/borgeren er i centrum.

Hvordan idéerne i kataloget kan læses

Alt efter hvordan bekendtgørelsen fortolkes, kan der sættes to grundlæggende rammer op:

- 1) Forløbet udgør et isoleret forløb på 2 uger inde i en 12 ugers praktikperiode, hvor der planlægges aktiviteter som en samlet pakke.
- 2) Forløbet er en del af et 12 ugers forløb, hvoraf denne del udgør 10 dage. Disse dage kan planlægges som enkelt dage eller flere samlet over hele perioden. Eller de kan opstå spontant i forhold til de muligheder, der opstår.

Nogle af idéerne egner sig især til enkelt dage, mens andre forudsætter et længere forløb.

God læselyst!

Fra tanke til handling...

Idé 1 - Følge patienten ved overgange – når det er muligt

De ti dage til at have fokus på overgange fordeles over den 12 uger lange praktikperiode.

Når der er mulighed for det, og det giver mening i forhold til elevens mål, følger eleven patienten eksempelvis til undersøgelser eller ved overflytning mellem afsnit og sektorer.

Involverede i aktiviteten:

Elev, vejleder, patient, evt. ekstern fagperson

Læringsmuligheder:

- At blive klogere på det sammenhængende sundhedsvæsen
- At få indblik i overgange set i et patientperspektiv
- At se på egen praksis med andres øjne
- At opnå kendskab til egne og andres faglige kompetencer

Eksempler på situationer:

- Eleven kan lave observationer på et andet afsnit
- Eleven kan have fokus på patienten, hvor de følger denne rundt i afsnittet til undersøgelse, operation, samtaler mm.
- Eleven interviewer en patient, som er taget hjem (fx via telefon)
- Eleven besøger patient efter udskrivelse

Forudsætninger for succes:

- At elev og vejleder har en daglig bevidsthed om at se alle overgange
- At der i organisationen er åbenhed for at tage imod eleverne, når de bevæger sig rundt i systemet

Fra tanke til handling...

Idé 2 – Fra borger til patient og patient til borger

Der planlægges et samlet forløb på ti dage, hvor eleven får mulighed for at følge overgange fra borger til patient og patient til borger. Det kan foregå mellem primærsektor og hospital samt internt på hospital mellem forskellige afdelinger, ambulatorier og afsnit.

Involverede i aktiviteten:

Sundhedsprofessionelle i primær og sekundær sektor, patient og pårørende

Læringsmuligheder:

- At få øje på kvalitet i overgange
- At deltage/observere konkrete forløb
- At gøre læringsmuligheder motiverende

Fremgangsmåde:

- Der etableres samarbejde mellem vejleder, elev og borger/patient
- Uddannelsesansvarlige og uddannelseskonsulenter igangsætter aktiviteten
- Der etableres et fleksibelt team i primær sektor til at inddrage elever
- Der etableres et fælles refleksionsforum mellem en gruppe af elever

Forudsætninger for succes:

- At vejledere er enige om at etablere forløbene evt. gennem temadage for vejledere
- At læringsaktiviteter tematiseres ud fra mål

Fra tanke til handling...

Idé 3 - Naturlige overgange – inden for eget hospital

Naturlige overgange for patient-/borgerforløb kan foregå på alle tider af døgnet og alle ugens dage. Eleven kan her have fokus på overgange mellem eget afsnit og samarbejdende afdelinger/afsnit

Patienten følges fra eget afsnit til andet afsnit inden for eget hospital.

Involverede i aktiviteten:

Elev, patient/borger, elevens vejleder, ekstern fagperson

Læringsmuligheder:

- At blive klogere på det sammenhængende sundhedsvæsen
- At få indblik i overgange set i et patientperspektiv
- At se på egen praksis med andres øjne
- At opnå kendskab til egne og andres faglige kompetencer

Fremgangsmåde:

- Der udvælges en patient
- Elev og vejleder forventningsafstemmer, så der er synlige rammer
- Der udvælges læringsmål/praktikmål for aktiviteten
- Ekstern samarbejdspartner kontaktes
- Patient/pårørende informeres
- Der aftales efter-vejledning mellem elev og vejleder

Forudsætninger for succes:

- At der udformes samarbejdsaftaler mellem de implicerede parter

Fra tanke til handling...

Idé 4 - Naturlige overgange - mellem hospitaler

Naturlige overgange for patient-/borgerforløb kan foregå på alle tider af døgnet og alle ugens dage. Eleven kan her have fokus på overgange mellem hospitaler. Patienten følges fra eget afsnit til andet afsnit uden for eget hospital.

Involverede i aktiviteten:

Elev, patient/borger, elevens vejleder, ekstern fagperson

Læringsmuligheder:

- At blive klogere på det sammenhængende sundhedsvæsen
- At få indblik i overgange set i et patientperspektiv
- At se på egen praksis med andres øjne
- At opnå kendskab til egne og andres faglige kompetencer

Fremgangsmåde:

- Der udvælges en patient
- Elev og vejleder forventningsafstemmer, så der er synlige rammer
- Der udvælges læringsmål/praktikmål for aktiviteten
- Ekstern samarbejdspartner kontaktes
- Patient/pårørende informeres
- Der aftales efter-vejledning mellem elev og vejleder

Forudsætninger for succes:

- At der udformes samarbejdsaftaler mellem de implicerede parter

Fra tanke til handling...

Idé 5 - Naturlige overgange – indlæggelse og udskrivelse

Naturlige overgange for patient-/borgerforløb kan foregå på alle tider af døgnet og alle ugens dage. Eleven kan her have fokus på overgange ved indlæggelse og udskrivelse.

Eleven bliver i eget afsnit og følger patientforløbet administrativt.

Involverede i aktiviteten:

Elev, patient, vejleder, evt. pårørende

Læringsmuligheder:

- At blive klogere på det sammenhængende sundhedsvæsen
- At få indblik i overgange set i et patientperspektiv
- At se på egen praksis med andres øjne
- At opnå kendskab til egne og andres faglige kompetencer

Fremgangsmåde:

- Der udvælges en patient
- Der udvælges specifikke læringsmål/praktikmål for aktiviteten
- Eleven orienterer sig i det, der er medsendt patienten
- Eleven involverer patienten/pårørende
- Der samles op med vejleder (efter-vejledning)

Forudsætninger for succes:

- At vejleder beskriver specifikke muligheder i eget afsnit

Fra tanke til handling...

Idé 6 - Naturlige overgange – følge patienten hjem

Naturlige overgange for patient-/borgerforløb kan foregå på alle tider af døgnet og alle ugens dage. Eleven kan her have fokus på at følge patienten hjem. Patienten følges fra hospitalsafsnit til primær sektor (plejebolig, aflastningsplads, egen bolig).

Involverede i aktiviteten:

Elev, patient/borger, elevens vejleder, ekstern fagperson

Læringsmuligheder:

- At blive klogere på det sammenhængende sundhedsvæsen
- At få indblik i overgange set i et patientperspektiv
- At se på egen praksis med andres øjne
- At opnå kendskab til egne og andres faglige kompetencer

Fremgangsmåde:

- Der udvælges en patient
- Elev og vejleder forventningsafstemmer, så der er synlige rammer
- Der udvælges læringsmål/praktikmål for aktiviteten
- Ekstern samarbejdspartner kontaktes
- Patient/pårørende informeres
- Der aftales efter-vejledning mellem elev og vejleder

Forudsætninger for succes:

- At der udformes samarbejdsaftaler mellem de implicerede parter

Fra tanke til handling...

Idé 7 - Refleksion over overgange

Eleven reflekterer over mulige overgange. Det kan være i eget afsnit eller mellem flere afsnit eller sektorer.

Involverede i aktiviteten:

Elev, vejleder, evt. uddannelsesansvarlig/koordinator/konsulent

Læringsmuligheder:

- At opøve refleksionsevne over muligheder i overgange
- At gøre overgange synlige

Fremgangsmåde:

- Der afsættes tid og plads i situationen til, at eleven får mulighed og rum for refleksion over overgange
- Planlagte/fastlagte refleksionskonferencer, hvor eleverne sidder sammen og reflekterer over overgange ud fra et udvalgt forløb oplevet af én af dem
- Evt. anvendes logbog/studiebog eller lign.
- Der samles op med vejleder

Forudsætninger for succes:

- At mulighed for refleksion planlægges på lige fod med andre aktiviteter

Fra tanke til handling...

Idé 8 - Simulationsundervisning med fokus på overgange

Skabe læringsituationer om patientovergange i simulations- og færdighedscenter, hvor eleven i trygge rammer kan øve sig i patientforløb.

Involverede i aktiviteten:

Elever, uddannelsesansvarlige, undervisere

Læringsmuligheder:

- At øve praktiske færdigheder i overgange
- At øve kommunikation i forbindelse med overgange mellem sektorer

Fremgangsmåde:

- Eleverne mødes i færdigheds- og simulationscenter, hvor der er undervisere fra hospital og kommune
- Scenarier udarbejdes, så de tilgodeser forløb og overgange mellem sektorer, og giver eleven mulighed for at øve sig så realistisk som muligt i forhold til samarbejdspartnere

Forudsætninger for succes:

- At forløbet planlægges med fokus på overgange mellem sektorer, hospitaler og afdelinger

Fra tanke til handling...

Idé 9 – Opdyrkning af nye praktik- og læringsmuligheder

Når eleven ikke længere skal lære grundlæggende sygepleje, åbner det mulighed for nye praktik- og læringsmuligheder på afsnit, der ellers ikke har elever. At opdyrke nye praktikmuligheder med fokus på overgange vil kunne fordele elever bedre på hospitalet og samtidig give eleverne et indblik i det hele sundhedssystem eksempelvis i ambulatorier.

Involverede i aktiviteten:

Uddannelseskonsulenter og ledere

Læringsmuligheder:

- At alternativ praktik tilfører mening og nye vinkler i forhold til praktikmål og overgange

Fremgangsmåde:

- Uddannelseskonsulenter og ledere tager initiativ til at der opdyrkes nye praktikpladser gennem dialog med hinanden og de involverede afdelinger
- Der udarbejdes rammer, formål og mål med de nye praktikforløb

Forudsætninger for succes:

- At muligheder drøftes lokalt på ledelses-/uddannelsesledelsesniveau på de enkelte hospitaler

Fra tanke til handling...

Idé 10 - Praktikvejlederrelationer mellem sektorer

Som forudsætning for at skabe de gode forløb er det sammenhængende forløb i fokus. Det understøttes af en ændring i praktikvejledere/kliniske vejlederes mind-set gennem en styrkelse af relationerne mellem praktikvejledere i de forskellige sektorer. Derfor er fokus på samarbejde mellem primær (plejecentre, hjemmepleje) og sekundær sektor (ambulatorier, dagafsnit, sengeafsnit).

Involverede i aktiviteten:

Uddannelsesansvarlige og praktikvejledere/kliniske vejledere, og sekundært afdelingssygeplejersker, teamledere, distriktsledere, områdeledere m.fl.

Læringsmuligheder:

- At opnå kendskab til hinandens sektor (opgaver og ansvar) og skabe fælles forståelse af vejledningsopgaven
- At kunne arbejde med fleksible forløb
- At udvikle kompetencer inden for risikovillighed, læringsmåder mm.
- At se forskellige læringsforløb og agere anderledes i forhold til den enkelte elev

Fremgangsmåde:

- Der etableres samarbejde mellem relevante aktører fra sygehuspraktiksteder og kommunale praktiksteder
- Der gennemføres en temadag med input i forhold til mind-set – praktikmål: relations dannelse og indhold
- Der formuleres aftaler i forhold til kontakter mellem sektorerne

Forudsætninger for succes:

- At uddannelsesansvarlige efter aftale med ledere sætter rammen og inviterer til temadage
- At tænke i et samlet forløb for eleverne, hvor alle planlagte elementer koordineres og gennemføres

Fra tanke til handling...

Idé 11 – Udvikling af overordnede pakkeforløb

Der udvikles pakkeforløb til tredje praktik, hvor bestemte hospitalsforløb koordineres med bestemte steder i primærsektoren gennem overordnet planlægning til støtte for praktikvejledere.

Involverede i aktiviteten:

Arbejdsgivere og social- og sundhedsskoler

Læringsmuligheder:

- At øge samarbejdet mellem praktikvejledere
- At øge forståelse for og viden om praktikafsnit og sektorer

Fremgangsmåde:

- Der etableres møder mellem arbejdsgivere og social- og sundhedsskoler
- Der udarbejdes samarbejdsaftaler, der tager højde for fokus på overgange

Forudsætninger for succes:

- At muligheder drøftes lokalt på hospitaler og kommunale enheder på ledelsesniveau samt på skolerne, og at der indledes drøftelser af muligheder

Fra tanke til handling...

Idé 12 - Uddannelsestogtur

Uddannelsen ses som en spændende tur i tog, der er veltilrettelagt. Eleven er på vej gennem uddannelsen, og vejlederne hjælper dem til at være opmærksomme på udsigten, de forskellige tværfaglige ting, der opleves ved en udskrivelse eller indlæggelse, at kunne se hele mennesket og hele forløb. Ved stationerne har eleven mulighed for at reflektere i henhold til overgange i patient forløb. Det kan være mellem hospital og hjemmepleje/plejehjem.

Involverede i aktiviteten:

Kliniske vejledere, praktikvejledere og elever (de bliver samskabende)

Læringsmuligheder:

- At eleven sammen med vejleder tilrettelægger sit uddannelsesforløb
- At eleven følger patient/borger i overgange mellem primær og sekundær sektor (indlæggelse/udskrivelse)
- At eleven reflekterer over samarbejde med andre faggrupper omkring patienten
- At eleven reflekterer over oplevelser omkring patientens forløb

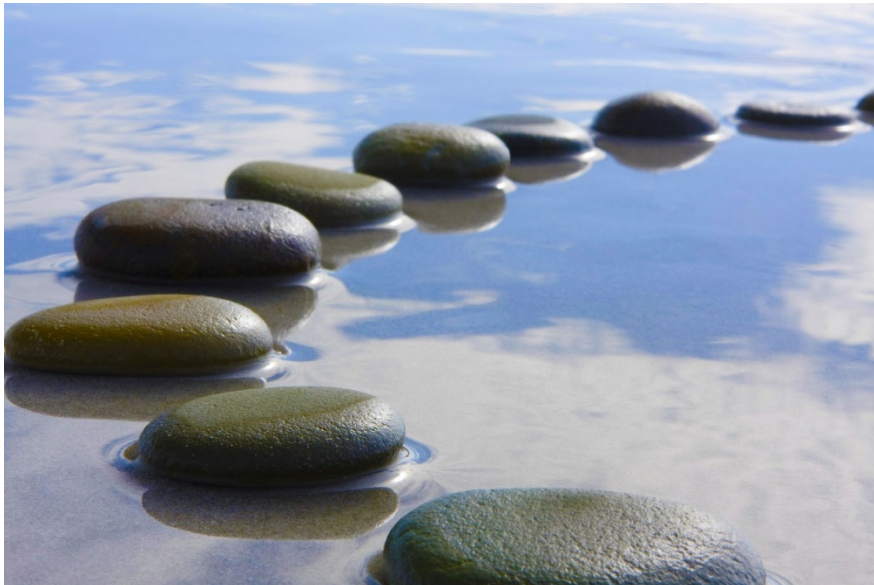
Fremgangsmåde:

- Vejleder/ elev kontakter anden sektor (klinisk vejleder/praktikvejleder), når en patient/borger skal flyttes mellem sektorer.
- Der laves en konkret aftale om, hvordan forløbet i udveksling for eleven skal være.
- Eleven følger patienten de følgende dage – både monofagligt og tværfagligt via fagprofessionelt personale.
- Eleven udarbejder en umiddelbar skriftlig fortælling af, hvad hun har oplevet i overgangen, som danner baggrund for et videre arbejde i sin stamafdeling med sin vejleder

Forudsætninger for succes:

- At gode praktikvejlederrelationer mellem sektorer er etableret
- At forløbets omfang formidles til den kollega, det vedrører
- At der fokuseres på at udfordre eleven

Fra tanke til handling...

Fra tanke til handling...